

การรับรู้การวัดผลการศึกษาของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชญานิศ อภิบาลมงคล *

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่รับบทความ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2562

วันที่แก้ไขบทความ 28 มิถุนายน พ.ศ.2562

วันที่ตอบรับบทความ 28 มิถุนายน พ.ศ.2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการวัดผลการศึกษาผ่านการรับรู้ของนักศึกษาและอาจารย์ระดับปริญญาตรี เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาและอาจารย์ต่อการวัดผลทางการศึกษาระดับปริญญาตรีและเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาและอาจารย์ต่อการวัดผลทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) และใช้สถิติ Independent T-test, Pearson Correlation, Mann Whitney U Test และ Kruskal-Wallis วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) จากอาจารย์ 28 คน และนักศึกษา 91 คน ทั้งหมด 119 คน ผลการศึกษพบว่า

- 1) การวัดผลทางการศึกษายังมีสิ่งที่ต้องปรับปรุง ทั้งวิธีการวัดผลที่อาจารย์เลือกใช้ควรมีการถามความคิดเห็นของนักศึกษา เนื่องจากยังมีการรับรู้ที่ความแตกต่างกันสูง โดยเฉพาะการรับรู้ด้านความพึงพอใจ
- 2) อาจารย์มีการรับรู้มากกว่านักศึกษาทุกด้านที่แตกต่างกัน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านความรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และมีการรับรู้แตกต่างกันในด้านการทดสอบแบบปากเปล่าและแบบปฏิบัติ รวมถึงมีการรับรู้ที่ต่างกันด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษา
- 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของอาจารย์คืออายุและเพศ ในขณะที่อายุ เกรดเฉลี่ย และเพศส่งผลต่อการรับรู้ของนักศึกษา

จากผลการศึกษานำมาสู่ข้อเสนอแนะที่เห็นได้ว่าการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษามีความแตกต่างกันในบางเรื่อง ฉะนั้นการวัดผลทางการศึกษาทั้งเป้าหมาย วิธีการใช้ และผลลัพธ์ที่ได้ ควรมีการทำความเข้าใจหรือตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาซึ่งเป็นผู้มีตำแหน่งบทบาทโดยตรงต่อการการการศึกษา

คำสำคัญ: การวัดผลทางการศึกษา, การรับรู้, อาจารย์, นักศึกษา, สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

The Perception of Educational Measurement among Undergraduate Lecturers and Students of Discipline of Social Sciences and Humanities, Thammasat University

Chayanit Apibanmongkol *

Faculty of Sociology and Anthropology, Thammasat University

Received 12 May 2019

Received in revised 28 June 2019

Accepted 28 June 2019

Abstract

The objectives of this research were to evaluate the educational measurement through the perception of undergraduate students and lecturers, to compare the perception of undergraduate students and lecturers towards the educational evaluation and measurement, and to study factors influencing the perception of undergraduate students and lecturers towards the educational evaluation and measurement in discipline of Social Sciences and Humanities, Thammasat University. This study used Quantitative Research Method. Data were analyzed using statistical software with Independent T-test, Pearson Correlation, Mann Whitney U Test and Kruskal-Wallis. Online questionnaire (Google form) was used as a research instrument to collect data from 28 lecturers and 91 undergraduate students, totaling 119 respondents. The results indicated as follows:

1) Educational measurement should be improved in some aspects. Lecturers should ask students' opinions towards the selected measuring method because of large gap in the perception, especially the perceived satisfaction.

2) Lecturers' perception was higher than students' perception in all aspects, including Ethics and Moral, and Knowledge according to Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF: HEd). There were different perception between lecturers and students in terms of oral test and performance test as well as satisfaction with educational measurement results.

3) Factors affecting lecturers' perception were age and gender. Age, GPA, and gender influenced students' perception.

The research finding were as follows: The perception of lecturers and students are different in some ways so goals, methods and results of educational measurement should be understanding or agreement between lecturers and students who have a direct role in education

Keywords: Educational measurement, Perception, Lecturers, Students, Social Sciences and Humanities

*Corresponding author: antchayanit@gmail.com

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับทุกสังคม เป็นการเรียนเพื่อนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ ที่ได้ไปประกอบอาชีพ รวมถึงสามารถนำไปพัฒนาประเทศได้ ประเทศไทยกำหนดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ไม่น้อยกว่า 12 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และมีมาตรฐานการศึกษาเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่า (ไทยรัฐออนไลน์, 2559, ออนไลน์)

ฉะนั้นการศึกษาในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่าเป็นการศึกษาระดับที่ผู้เรียนสมัครใจเรียนด้วยตนเองว่าจะเรียนต่อหรือไม่ก็ได้ แต่ในความเป็นจริงทางสังคม บริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ จำนวนมาก มักมีการกำหนดเกณฑ์วุฒิการศึกษาในระดับที่มากกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น ระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนบางส่วนจำเป็นต้องเข้าสู่ระบบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไปเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รวบรวมสถิติการศึกษาของประเทศไทยไว้ พบจำนวนผู้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดังนี้

ตาราง 1 จำนวนผู้ศึกษาต่อระดับอนุปริญาและปริญญาตรีปีการศึกษา 2557 - 2560

ปีการศึกษา	จำนวนผู้ศึกษาต่อ ระดับอนุปริญา (คน)	ร้อยละ	จำนวนผู้ศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรี (คน)	ร้อยละ	รวม
2557	148,152	26.00	422,368	74.00	570,520
2558	169,534	29.18	411,345	70.82	580,879
2559	165,491	27.31	440,414	72.69	605,905
2560	216,454	34.37	413,491	65.63	629,945

จะเห็นได้ว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษาปริญญาตรีมีสัดส่วนเกินครึ่งหนึ่งที่จะเข้ามาสู่ตลาดแรงงานของประเทศ ถือได้ว่าเป็นแรงงานส่วนใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดการพัฒนา ทั้งนี้ การที่จะทราบได้ว่าผู้ที่กำลังจะก้าวเข้ามาสู่ตลาดแรงงานมีคุณสมบัติอย่างไร สามารถตรวจสอบได้จากใบปริญญาบัตรหรือใบรายงานผลการศึกษา (Transcript) ด้วยข้อมูลต่าง ๆ เช่น เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) เป็นต้น ซึ่งผลจะได้มาจากการวัดผลทางการศึกษาที่ออกโดยสถาบันการศึกษาย่างมหาวิทยาลัย ทำให้ทราบได้ว่าผู้เรียนมีผลประเมินไปในทิศทางใดหรือมีความถนัด ความสามารถใน

ทิศทางใด โดยการจะได้ผลประโยชน์มาอย่างถูกต้องแม่นยำ จะต้องทำการตรวจสอบการประเมินการ
วัดผลทางการศึกษา

ทั้งนี้การวัดผลทางการศึกษาในกลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ยังคงมีข้อโต้เถียงว่า
ควรใช้วิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบใด เนื่องจากความรู้ที่ได้มักมีลักษณะเป็นนามธรรม เช่น การใช้
เหตุผล ความสวยงาม เป็นต้น ซึ่งมักขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ เกณฑ์การใช้คะแนนของผู้สอนเป็นหลัก ซึ่งไม่
สามารถแบ่งแยกได้อย่างเที่ยงตรงชัดเจนเป็นรูปธรรมเช่นคณะสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือ
วิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น การคำนวณที่ได้ผลออกมาเป็นตัวเลขที่แน่นอน เป็นต้น ซึ่งการวัดผลทาง
การศึกษามีหลายรูปแบบและมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกัน ในการทดสอบแบบอัตนัยที่มีข้อถกเถียง
จากข้อจำกัดที่ผู้ให้คะแนนหรืออาจารย์ผู้สอนอาจใช้ความรู้สึกส่วนตัวมาให้คะแนนด้วยได้ เช่น
ความสวยงามของลายมือ (ชัยณรงค์ อกอุณ, 2559, ออนไลน์) หากจะกล่าวว่ามีข้อจำกัดเนื่องจาก
อาจารย์เพียงฝ่ายเดียวก็มีได้ ด้วยนักศึกษาหรือผู้เรียนอาจมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ แต่อาจไม่มีทักษะ
ทางด้านการเขียนจากเคยชินกับการสอบรูปแบบปรนัยหรือเลือกตอบในช่วงเรียนมัธยมศึกษา หรืออาจ
มาจากสาเหตุอื่นได้ (กรุงเทพมหานคร, 2558, ออนไลน์) เมื่อมีการวัดผลทางการศึกษาสิ่งที่จะตามมาด้วย
คือเกรดเฉลี่ยหรือผลการสอบซึ่งเป็นใบเบิกทางสำหรับนักศึกษาจบใหม่ที่จะการเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่าง
เต็มตัว

จากที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องการรับรู้การวัดผลทางการศึกษาของอาจารย์
และนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งทั้ง
อาจารย์และนักศึกษาเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาคือเป็นผู้เรียนและผู้สอน รวมถึงเป็นผู้
ถูกประเมินและผู้ให้การประเมินผ่านกฎเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นและรับรู้ร่วมกัน ซึ่งงานวิจัย
นี้สามารถนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการออกแบบการวัดผลทางการศึกษาได้ในปัจจุบันและ
อนาคต

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการรับรู้

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล โดยเริ่มจากการรับรู้ผ่านระบบสัมผัส
ทั้ง 5 คือ การรับรู้ การได้ยิน การเห็น การได้กลิ่นและการสัมผัส ซึ่งมีการตีความ ประมวลผล
ให้ความหมาย ตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ที่เข้ามาทั้งภายในและภายนอก โดยใช้ประสบการณ์เดิมและ
ความรู้เดิมมาร่วมด้วย ออกมาเป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจหรือการกระทำได้ ซึ่งการรับรู้ของแต่ละ
บุคคลสามารถรับรู้แตกต่างกันได้แม้จะเป็นสิ่งเดียวกันหรือสถานการณ์เดียวกัน ต้องอาศัยปัจจัยหลาย
อย่างและจะรับรู้ได้ตีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ เช่น ประสบการณ์ วัฒนธรรม

การศึกษา ดังนั้นการที่บุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งในขณะหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้มี 2 ประเภท คือ

1. ปัจจัยด้านลักษณะของผู้รับรู้ (ปัจจัยภายใน) การที่บุคคลเลือกจะรับรู้สิ่งใดก่อนหรือหลังจำนวนมากหรือน้อย ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้รับรู้ด้วย ได้แก่ แรงจูงใจ, การคาดหวัง, ความสนใจ, อารมณ์, ความคิดและจินตนาการ, ความรู้สึกต่าง ๆ ดังนั้นปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้รับรู้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพกับด้านจิตวิทยา

2. ปัจจัยด้านลักษณะของสิ่งเร้า (ปัจจัยภายนอก) การที่บุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งใดก่อนหรือหลังมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งเร้านั้นดึงดูดความสนใจมากเพียงใด สิ่งเร้าภายนอกจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้เพียงใด ขึ้นอยู่กับความเปลี่ยนแปลง, การเคลื่อนไหว, ขนาดและการเกิดซ้ำ ๆ ของสิ่งเร้า, ความเข้มข้นหรือความหนักเบาของสิ่งเร้า เช่น สิ่งเร้าที่มีความเข้มข้นสูงกว่าปกติย่อมดึงดูดความสนใจมากกว่าสิ่งเร้าธรรมดา สี, ความแปลกใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้ วีระชัย วุฒิพงศ์ชัยกิจ (อ้างถึงใน ดวงพร ประเสริฐทรง, 2548 : 20) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทางสังคมว่ามีปัจจัยสำคัญว่าความต้องการ, ประสบการณ์, การเตรียมตัวไว้ก่อน, บุคลิกภาพ, ทัศนคติ, ตำแหน่งทางสังคม, วัฒนธรรม, สภาพอารมณ์

ในการวิจัยครั้งนี้จึงเลือกลักษณะของผู้รับรู้ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ของอาจารย์ ได้แก่ อายุ, เพศ, ระยะเวลาราชการในการเป็นอาจารย์, นักศึกษา ได้แก่ เพศ, อายุ, เกรดเฉลี่ย โดยสถานภาพที่แตกต่างกันระหว่างความเป็นอาจารย์และนักศึกษาอาจทำให้มีการรับรู้ที่แตกต่าง หรืออาจมีความแตกต่างกันเองภายในกลุ่มตัวอย่างเองได้ จากลักษณะบุคคลคือเพศ, อายุ รวมไปถึงความรู้ประสบการณ์เดิมจากเกรดเฉลี่ยหรือระยะเวลาราชการในการเป็นอาจารย์

แนวคิดการวัดผลทางการศึกษา

การวัดผลทางการศึกษาเกี่ยวข้องกับ 3 สิ่งคือ การวัดผล, การประเมินและการทดสอบ กล่าวคือ มีกระบวนการกำหนดเกณฑ์วัดผลทางการศึกษา (Measurement) เพื่อมาใช้วัดผลผู้เรียนผ่านการทดสอบ (Testing) รูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาประเมินผล (Evaluation) ให้คุณค่าว่าผู้เรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการวัดผลทางการศึกษาหรือการตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา มีไว้เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งเกณฑ์ในการวัดผลว่าจะเป็นไปในทิศทางใดเพื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ 1) เพื่อวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความถนัดในด้านใดและพัฒนาให้ด้านดังกล่าวให้ดีขึ้น 2) เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้า เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน 3) เพื่อจัดตำแหน่ง เป็นการเปรียบเทียบผู้เรียน

รูปแบบของการวัดผลทางการศึกษา

ลักษณะรูปแบบการวัดผลทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ลักษณะด้วยกัน บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2543 : 2-3) คือการทดสอบแบบปากเปล่า (Oral test) การทดสอบแบบเขียนตอบ (Paper-pencil test) แบ่งเป็น การทดสอบแบบอัตนัยและการทดสอบแบบปรนัย และการทดสอบแบบปฏิบัติ (Performance test) ซึ่งรูปแบบการวัดผลทางการศึกษามีลักษณะ ข้อดี ข้อจำกัด ความเหมาะสม แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนในแต่ละหลักสูตรจะเลือกการทดสอบแบบใดมาใช้ในการวัดผลทางการศึกษาแก่ผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากที่สุดและจัดการได้ตามข้อจำกัดที่มีอยู่

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นระบบและกลไกที่ทำให้บุคคลมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินได้ว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) นำมาสู่ตัวแปรการรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาทั้ง 5 ด้านดังกล่าวข้างต้น

กรอบแนวคิด

ตัวแปรต้น (X) จากทฤษฎีจากรับรู้

ข้อมูลพื้นฐาน (จากทฤษฎีจากรับรู้)

นักศึกษา	อาจารย์
- อายุ	- อายุ
- เพศ	- เพศ
- เกรดเฉลี่ยสะสม	- อายุราชการในการเป็นอาจารย์

ตัวแปรตาม (Y) การรับรู้ด้านต่าง ๆ

1. การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลการศึกษา (จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา)

- คุณธรรม จริยธรรม
- ความรู้
- ทักษะทางปัญญา
- ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข

2. การรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษา (จากแนวคิดการวัดผลทางการศึกษาและรูปแบบการวัดผลทางการศึกษา)

- การทดสอบแบบปากเปล่า
- การทดสอบแบบเขียนตอบ
 - แบบอัตนัย
 - แบบปรนัย
- การทดสอบแบบปฏิบัติ

3. การรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษา (จากทฤษฎีการรับรู้)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) โดยอาศัยการสำรวจ (Survey) ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้คืออาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อชี้วัดตัวแปรต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดเพื่อที่จะได้คำตอบของคำถามวิจัยตามกรอบแนวคิด สุ่มกลุ่มตัวอย่างจาก โปรแกรม Microsoft Excel ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 3 คณะ ได้แก่ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนและคณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยใช้สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยข้อจำกัดของเวลาและการขอความช่วยเหลือจากกรรมการนักศึกษาคณะต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาศัยการประยุกต์วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ในการสุ่มตัวอย่างไม่เกิน $\pm 5\%$ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 2 ชุด แบ่งเป็นแบบสอบถามของอาจารย์และแบบสอบถามของนักศึกษา ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และนำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ก่อนรวบรวมเก็บข้อมูลจริงผ่านทางออนไลน์ (Google form) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์ สถิติ Independent T-test อธิบายเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีแยกออกจากกัน และใช้สถิติ Pearson Correlation, Mann Whitney U Test และ Kruskal-Wallis ในการหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา

ผลการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างอาจารย์จำนวน 28 คน พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายถึงร้อยละ 67.9 และช่วงอายุอยู่ใน Generation Y หรือช่วงอายุ 19 – 38 ปีตามด้วย Generation X (อายุ 39 – 54 ปี) และ Baby boomer (อายุ 55 – 73 ปี) ตามลำดับ อายุราชการในการเป็นการเป็นอาจารย์มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 91 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยที่ 20 - 21 ปี เกรดเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.50 – 3.49 รองลงมาคือตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ตามด้วยต่ำกว่า 2.50 ตามลำดับ

เปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาต่อการรับรู้การวัดผลทางการศึกษาด้านต่าง ๆ

อาจารย์มีการรับรู้ให้ความสำคัญต่อการรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาด้านทักษะทางปัญญามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษพบผลการศึกษว่านักศึกษามีการรับรู้ให้ความสำคัญกับด้านทักษะทางปัญญามากที่สุดเหมือนกับอาจารย์ รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความรู้ และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตามลำดับ

ในประเด็นการรับรู้ต่อวิธีวัดผลทางการศึกษารูปแบบต่าง ๆ อาจารย์มีการรับรู้ต่อรูปแบบการวัดผลทางการศึกษาแบบปากเปล่ามากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบปรนัย รูปแบบอัตนัยและรูปแบบปฏิบัติ ตามลำดับ ส่วนนักศึกษามีการรับรู้ต่อรูปแบบการวัดผลทางการศึกษาแบบปากเปล่ามากที่สุดเช่นกัน รองลงมา คือ รูปแบบอัตนัย รูปแบบปรนัยและรูปแบบปฏิบัติ ทางด้านการรับรู้ต่อความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษาอาจารย์มีการรับรู้ที่มากกว่านักศึกษา ถือได้ว่ามีการรับรู้ที่แตกต่างกัน

จากผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษพบความสอดคล้องกันใน 2 ประเด็น กล่าวคือ 1) อาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ให้ความสำคัญต่อการรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาด้านทักษะทางปัญญามากที่สุดเช่นกัน 2) รูปแบบการศึกษารูปแบบต่าง ๆ มีการรับรู้ด้านการทดสอบรูปแบบปากเปล่ามากที่สุด

ส่วนความแตกต่างพบ 5 ประเด็น กล่าวคือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ที่ให้ความสำคัญที่ต่างกันอย่างมาก ซึ่งอาจารย์มีการรับรู้ให้ความสำคัญในด้านนี้มากกว่านักศึกษา 2) ด้านความรู้ ในกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจารย์มีการรับรู้ให้ความสำคัญมากกว่า 3) อาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ต่อวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบการทดสอบแบบปากเปล่าที่แตกต่างกัน โดยอาจารย์มีการรับรู้ที่มากกว่า 4) อาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ต่อวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบการทดสอบแบบปฏิบัติที่แตกต่างกัน 5) อาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ต่อความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของวัดผลทางการศึกษารูปแบบการทดสอบแบบปากเปล่าที่แตกต่างกัน (ตาราง2)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาต่อการรับรู้การวัดผลทางการศึกษาด้านต่าง ๆ

	การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา					การรับรู้วิธีการวัดผลการศึกษาในรูปแบบการศึกษารูปแบบต่าง ๆ				การรับรู้ความพึงพอใจ
	EM	KL	CS	ISR	NCI	ปากเปล่า	อัตนัย	ปรนัย	ปฏิบัติ	
อาจารย์	15.32***	14.64***	18.53	11.07	13.96	12.54**	9.71	10.60	7.18***	15.25**
นักศึกษา	14.41	13.29	18.16	11.19	13.43	11.38	9.26	9.79	6.45	13.87

หมายเหตุ 1) * Significance at 0.1, ** Significance at 0.05, *** Significance at 0.01

2) EM = ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral), KL = ด้านความรู้ (Knowledge), CS = ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills), ISR = ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility), NCI = ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของอาจารย์ต่อการวัดผลทางการศึกษา

ระหว่างอายุอาจารย์กับการรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ไม่มีด้านใดที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ อายุอาจารย์ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในทุกด้านและไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษา รวมถึงอายุอาจารย์ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษา รูปแบบการทดสอบแบบปากเปล่า การทดสอบแบบปรนัย และการทดสอบแบบปฏิบัติเช่นกัน ยกเว้นวิธีการวัดผลแบบอัตนัย ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อายุของอาจารย์ส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลการศึกษารูปแบบอัตนัย (ตาราง 3)

ทั้งนี้อายุราชการในการเป็นอาจารย์ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ในทุกด้าน (ตาราง 4) ทางด้านตัวแปรเพศของอาจารย์ มีความแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่อาจารย์เพศหญิงมีการรับรู้ให้ความสำคัญในด้านนี้มากกว่าอาจารย์เพศชาย (ตาราง 5)

ตาราง 3 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุอาจารย์และการรับรู้การวัดผลการศึกษารูปแบบ การศึกษาด้านต่าง ๆ

อายุ	การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการ วัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ การศึกษา					การรับรู้ด้านวิธีการวัดผลการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ				การรับรู้ความ พึงพอใจ
	EM	KL	CS	ISR	NCI	ปากเปล่า	อัตนัย	ปรนัย	ปฏิบัติ	
อาจารย์	-0.202	-0.015	0.069	0.061	-0.17	0.016	0.396**	-0.031	-0.208	-0.005

ตาราง 4 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการในการเป็นอาจารย์และการรับรู้การวัดผล การศึกษารูปแบบการศึกษาด้านต่าง ๆ

อายุราชการ ในการ เป็นอาจารย์	การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการ วัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ การศึกษา					การรับรู้ด้านวิธีการวัดผลการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ				การรับรู้ความ พึงพอใจ
	EM	KL	CS	ISR	NCI	ปากเปล่า	อัตนัย	ปรนัย	ปฏิบัติ	
อาจารย์	-0.272	-0.015	0.043	0.017	0.100	-0.157	0.302	0.060	-0.247	-0.020

ตาราง 5 การทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างเพศของอาจารย์และการรับรู้การวัดผลการศึกษาแบบการศึกษาด้านต่าง ๆ

เพศ อาจารย์	การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการ วัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิการศึกษา					การรับรู้ด้านวิธีการวัดผลการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ				การรับรู้ความ พึงพอใจ
	EM	KL	CS	ISR	NCI	ปากเปล่า	อัตนัย	ปรนัย	ปฏิบัติ	
ชาย	12.61	14.50	13.50	13.08	14.53	13.21	13.84	14.24	13.42	13.92
หญิง	18.50**	14.50	16.61	17.50	14.44	17.22	15.89	15.06	16.78	15.72

หมายเหตุ

1) * Significance at 0.1, ** Significance at 0.05, *** Significance at 0.01

2) EM = ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral), KL = ด้านความรู้ (Knowledge), CS = ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills), ISR = ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility), NCI = ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาต่อการวัดผลทางการศึกษา

อายุของนักศึกษาและการรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ไม่มีด้านใดที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ อายุของนักศึกษาไม่ส่งผลต่อการรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาในทุกด้าน ในด้านการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบต่าง ๆ รูปแบบการทดสอบปากเปล่า การทดสอบปรนัย การทดสอบปฏิบัติเช่นเดียวกัน แต่อายุของนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้ของนักศึกษา ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบอัตนัยอย่างมาก ขณะที่อายุของนักศึกษาไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษา (ตาราง 6) เมื่อพิจารณาถึงเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา ต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษาผลเช่นเดียวกับตัวแปรอายุของนักศึกษา โดยเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษาในด้านการทดสอบแบบอัตนัย ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน รวมถึงการรับรู้การรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษา เช่นกัน (ตาราง 7)

เพศของนักศึกษามีทั้งหมด 3 เพศคือเพศชาย หญิงและเพศทางเลือก พบว่าตัวแปรเพศไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาในทุกด้าน ขณะที่เพศของนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบอัตนัยและรูปแบบปรนัย ซึ่งเพศทางเลือกมีการรับรู้ที่มากที่สุด รองลงมาคือเพศหญิงและเพศชาย ตามลำดับ นอกจากนี้เพศยังส่งผลต่อการรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษา (ตาราง 8)

ตาราง 6 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุนักศึกษาและการรับรู้ด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

อายุ นักศึกษา	การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการ วัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิการศึกษา					การรับรู้ด้านวิธีการวัดผลการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ				การรับรู้ความ พึงพอใจ
	EM	KL	CS	ISR	NCI	ปาก เปล่า	อัตนัย	ปรนัย	ปฏิบัติ	
นักศึกษา	0.096	0.001	0.116	-0.028	-0.84	0.001	0.341***	-0.058	0.008	-0.099

ตาราง 7 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยนักศึกษาและการรับรู้ด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

เกรดเฉลี่ย	การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา				การรับรู้ด้านวิธีการวัดผลการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ					การรับรู้ความพึงพอใจ
	EM	KL	CS	ISR	NCI	ปากเปล่า	อัตนัย	ปรนัย	ปฏิบัติ	
นักศึกษา	0.018	-0.049	0.108	0.071	0.065	-0.003	0.2308**	-0.041	0.027	0.081

หมายเหตุ

1) * Significance at 0.1, ** Significance at 0.05, *** Significance at 0.01

2) EM = ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral), KL = ด้านความรู้ (Knowledge), CS = ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills), ISR = ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility), NCI = ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

ตาราง 8 การทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างเพศของนักศึกษาและการรับรู้การวัดผลการศึกษาในรูปแบบการศึกษาด้านต่าง ๆ

เพศนักศึกษา	การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา					การรับรู้วิธีการวัดผลการศึกษาในรูปแบบการศึกษารูปแบบต่าง ๆ				การรับรู้ความพึงพอใจ
	EM	KL	CS	ISR	NCI	ปากเปล่า	อัตนัย	ปรนัย	ปฏิบัติ	
ชาย	52.63	40.00	46.13	43.47	46.31	41.75	31.91	38.88	57.00	27.31
หญิง	43.59	45.96	46.26	47.26	45.78	47.06	48.39	45.75	43.18	50.18
เพศทางเลือก	62.25	70.63	40.88	33.75	48.63	44.13	59.88**	78.88**	52.00	46.50**

หมายเหตุ

1) * Significance at 0.1, ** Significance at 0.05, *** Significance at 0.01

2) EM = ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral), KL = ด้านความรู้ (Knowledge), CS = ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills), ISR = ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility), NCI = ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

สรุปผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 ประเมินการวัดผลการศึกษาผ่านการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การรับรู้ใน 3 ด้านหลักมีความแตกต่างกันในแต่ละด้านย่อยที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการรับรู้ความสำคัญด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่มีความแตกต่างกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความรู้ ส่วนการรับรู้ ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบต่าง ๆ พบว่า การวัดผลการศึกษาแบบปากเปล่าและการวัดผล การศึกษาแบบปฏิบัติมีความแตกต่างกันเช่นกัน และการรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผล การศึกษาอาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ที่แตกต่างกันอย่างมา การวัดผลทางการศึกษายังมีสิ่ง ที่ควรปรับปรุงในวิธีการวัดผลทางการศึกษา ทั้งวิธีการวัดผลที่อาจารย์เลือกใช้ควรมีการถามความคิดเห็น ของนักศึกษา เนื่องจากยังมีการรับรู้ที่ความแตกต่างกันสูงอยู่ โดยเฉพาะการรับรู้ด้านความพึงพอใจ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาต่อการวัดผลทางการศึกษาระดับ ปริญญาตรี

การรับรู้ความสำคัญด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา อาจารย์มีการรับรู้ให้ ความสำคัญต่อกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาด้านทักษะทางปัญญามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตามลำดับ ส่วนนักศึกษามี การรับรู้ให้ความสำคัญต่อกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาด้านทักษะทางปัญญามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความรู้ และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตามลำดับ โดยการให้ลำดับ ความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างที่เหมือนกันคือให้ความสำคัญต่อด้านทักษะทางปัญญามากที่สุด และให้ ความสำคัญทางด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบน้อยที่สุดเช่นเดียวกัน

ถึงแม้ลำดับความสำคัญจะอยู่ใกล้เคียงกัน แต่ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความรู้ มีความ แตกต่างกัน กล่าวคือ อาจารย์มีการรับรู้ให้ความสำคัญต่อด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความรู้ มากกว่านักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีการรับรู้ที่แตกต่างกัน

การรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ว่าอาจารย์และนักศึกษารับรู้ว่าการวัด ผลการศึกษาแบบใดที่สามารถนำมาวัดผลทางการศึกษาได้ โดยอาจารย์มีการรับรู้วิธีการวัดผล การศึกษาแบบปากเปล่มากที่สุด รองลงมาคือ การวัดผลแบบปรนัย แบบอัตนัยและแบบปฏิบัติ ตามลำดับ ส่วนนักศึกษามีการรับรู้การผลทางการศึกษาแบบปากเปล่มากที่สุด รองลงมาคือ คือ การวัดผลแบบปรนัย แบบอัตนัยและแบบปฏิบัติ ตามลำดับ เห็นได้ว่ามีลำดับที่เหมือนกับของอาจารย์

ทั้งนี้ยังมีการรับรู้ต่อรูปแบบการวัดผลทางการศึกษาที่แตกต่างกัน คือ การวัดผลการศึกษาแบบปากเปล่า และการวัดผลการศึกษาแบบปฏิบัติที่มีการรับรู้ที่แตกต่างกันอย่างมาก

การรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษาอาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ อาจารย์พึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษามากกว่านักศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาต่อการวัดผลทางการศึกษาระดับปริญญาตรี

ปัจจัยด้านอายุของอาจารย์ส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบอัตนัย แต่ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านอื่น ๆ รวมทั้งอายุราชการในการเป็นอาจารย์ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านใด ๆ และตัวแปรเพศส่งผลต่อการรับรู้ของอาจารย์เพียงด้านเดียว คือ การรับรู้ความสำคัญด้านเป้าหมายของการวัดผลทางการศึกษาต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่อาจารย์เพศหญิงมีการรับรู้ให้มีความสำคัญในดำนนี้มากกว่าอาจารย์เพศชาย

ในขณะที่ปัจจัยด้านอายุของนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบอัตนัยอย่างมาก ตัวแปรที่สำคัญอีกตัวคือ เกรดเฉลี่ยของนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษาในด้านการทดสอบแบบอัตนัย ทั้งนี้เพศของนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบอัตนัยและรูปแบบปรนัย ซึ่งเพศทางเลือกมีการรับรู้ที่มากที่สุด รองลงมาคือเพศหญิงและเพศชาย ตามลำดับ นอกจากนี้เพศยังส่งผลต่อการรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษา เห็นได้ว่าทั้งปัจจัยอายุของอาจารย์และนักศึกษาส่งผลต่อการรับรู้ด้านวิธีการวัดผลทางการศึกษารูปแบบอัตนัยเช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการศึกษา

ประเด็นที่ 1 อาจารย์และนักศึกษากับการรับรู้ที่แตกต่างกัน

อาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ที่ต่างกันด้วยอายุ เห็นได้อย่างชัดเจนว่าสัดส่วนอายุช่วง Generation Y (19-38 ปี) ของนักศึกษาเกือบครึ่งมักมีการรับรู้ความสำคัญด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับศึกษาน้อย ในขณะที่ Generation Y ของอาจารย์มีแนวโน้มสัดส่วนการรับรู้ที่มากกว่า อาจกล่าวได้ว่า บทบาทความเป็นอาจารย์และนักศึกษาที่ต่างกัน ที่อาจารย์มีหน้าที่และสิทธิในการวัดผลทางการศึกษากับผู้เรียนยังมีส่วนที่มีการรับรู้ไม่ตรงกัน สอดคล้องกับงานของบงกช แท่งทอง (2551: ออนไลน์) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเรื่องความมั่นใจและการขอพบพฤติกรรมการประจบประแจงของผู้บังคับบัญชา: กรณีศึกษา ธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ที่การรับรู้ของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีความแตกต่างกันจากบทบาทหน้าที่ และมีสิทธิ

อำนาจเทียบเคียงกันได้ กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชา เทียบเคียงกับอาจารย์ ที่มีหน้าที่ในการวัดผลทางการศึกษาแก่นักศึกษา สามารถควบคุมจัดการรูปแบบการวัดผลได้ รวมไปถึงการให้คะแนน ส่วนนักศึกษาเทียบเคียงกับผู้ใต้บังคับบัญชา ที่อาจต้องทำตามรูปแบบกฎเกณฑ์ของการวัดผลทางการศึกษาที่อาจารย์กำหนดไว้แล้วจากบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการรับรู้ว่าตำแหน่งทางสังคม (Social Position) ที่ต่างกันมีผลทำให้คนเรารับรู้สิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกันได้ เช่นเดียวกับ การเป็นอาจารย์และนักศึกษาที่อยู่ในตำแหน่งทางสังคมที่ต่างกัน อาจารย์เป็นผู้มีหน้าที่สอนหนังสือและมีอำนาจในการวัดผลทางการศึกษา ส่วนนักศึกษาเป็นผู้เรียนหนังสือและถูกวัดผลทางการศึกษา

ทั้งนี้ในประเด็นการรับรู้ที่มีความแตกต่างกัน ข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ อาจารย์มีการรับรู้ที่มากกว่านักศึกษาในทุกด้าน พิจารณาร่วมกับทฤษฎีการรับรู้ อาจเป็นผลจากตำแหน่งทางสังคมที่อาจารย์เป็นผู้กำหนดการวัดผลทางการศึกษากับนักศึกษาที่มีอำนาจมากกว่า รวมถึงประสบการณ์เดิมต่อการวัดผลทางการศึกษาที่มีมากกว่า จึงทำให้เกิดการรับรู้ที่แตกต่างกันและมีการรับรู้ที่มากกว่า

อีกเหตุผลที่สำคัญจากข้อเสนอแนะของแบบสอบถามว่าในหนึ่งวิชาเรียนมีอาจารย์ผู้สอนหลายคนและแบ่งไปตามห้อง ทำให้ไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน จากข้อสอบและการสอนที่ไม่เหมือนกัน เช่น หากเรียนกับอาจารย์คนแรกจะผ่านง่าย แต่อาจารย์อีกคนจะมีความยากมากกว่า ซึ่งทำให้การประเมินการวัดผลทางการศึกษาเป็นไปอย่างไม่เป็นตามมาตรฐาน สอดคล้องกับ งานวิจัยของดวงจันทร์ วรคามิน และคณะ (2559) ที่มีความเที่ยงตรงแม่นยำจากการที่มีการประเมินซึ่งกันและกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้

จากผลการศึกษาอาจารย์และนักศึกษามีการรับรู้ที่ต่างกันด้วยตำแหน่งทางสังคมที่ต่างกัน ตามที่กล่าวไปข้างต้น ในขณะเดียวกันอาจารย์หรือนักศึกษามีการรับรู้ที่แตกต่างกันเองเช่นกัน ตามผลการศึกษาที่ว่าเพศที่ต่างกันส่งผลต่อการรับรู้ที่แตกต่างกัน แต่ตัวแปรอายุราชการในการเป็นอาจารย์ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านใด ๆ ของอาจารย์ ดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับงานศึกษาของสวัสดีชัย ศรีพนมธนากรและธันวดี ดอนวิเศษ (2561) ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีผลการศึกษาว่า ผู้สอนถึงแม้จะอยู่ในสายกลุ่มวิชาเดียวกัน แต่หากมีประสบการณ์การสอนที่ต่างกัน ในงานวิจัยนี้คือระยะเวลา สามารถส่งผลให้มีการทำงานและการประเมินผลออกมาแตกต่างกัน เนื่องจาก ระยะเวลาในการเป็นอาจารย์ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ของอาจารย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษามีความแตกต่างกันในบางเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ของการวัดผลทางการศึกษาที่มีความแตกต่างกันอย่างสูง ฉะนั้นการวัดผลทางการศึกษาทั้งเป้าหมาย วิธีการใช้ และผลลัพธ์ที่ได้ ควรมีการทำความเข้าใจหรือตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาซึ่งเป็นผู้มีตำแหน่งบทบาทโดยตรงต่อวงการการศึกษา กล่าวคือ อาจารย์ผู้สามารถวัดผลทางการศึกษาผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง และนักศึกษาผู้เป็นผู้เรียนและถูกวัดผลการศึกษาโดยตรง

อีกทั้งผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวัดผลทางการศึกษา สามารถนำไปเป็นแนวทางในศึกษาและปรับปรุงการวัดผลทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ควรมีตัวแปรที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อจะได้อธิบายข้อมูลได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ทั้งจากตัวแปรที่มีความเหมือนกัน เช่น อายุ และตัวแปรที่ต่างกัน เช่น เกรดเฉลี่ยหรืออายุราชการในการเป็นอาจารย์ เป็นต้น

2) การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยอาศัยวิธีวิจัยเชิงสำรวจในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ได้ข้อมูลมาในระดับภาพรวมของแต่ละมิติแต่ขาดข้อมูลเชิงลึก ฉะนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรนำวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักรู้ และร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน

3) ด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลา ทำให้ต้องกระจายแบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ (Google form) ซึ่งมีส่วนให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับมามีจำนวนน้อย อาจเพราะสารที่ต้องการสื่อส่งไปไม่ถึง ฉะนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการลงพื้นที่ไปยังที่กลุ่มตัวอย่างอยู่

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- คมชัดลึก City Life. (2551). ภาษาไทย..ชัดใจปู: ปรนัย - อัดนัย. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.nationjobs.com/citylife/content.php?ContentID=1300>.
- ชิตชนก ทองไทย. (2556). การรับรู้ และทัศนคติ ที่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Man/Chidchanok_T.pdf
- ชัยณรงค์ ออกุ่น. (2559). เทคนิคการตอบข้อสอบอัตนัย. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2562, จาก [https://www.stou.ac.th/study/sumrit/6-59\(500\)/page1-6-59\(500\).html](https://www.stou.ac.th/study/sumrit/6-59(500)/page1-6-59(500).html)
- ดวงจันทร์ วรคามิน และคณะ. (2559). โครงการ “การศึกษาความสามารถด้านคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://knowledgefarm.in.th/wp-content/uploads/2016/11/critical-thinking-and-civic-mindedness-on-thai-student.pdf>
- นิตยา สุภาภรณ์. (2552). การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2552_Manage_Nittaya.pdf.
- บงกช แท่งทอง. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเรื่องความมั่นใจและการชอบพฤติกรรมการประจบประแจงของผู้บังคับบัญชา: กรณีศึกษาธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/lib/0671/01TITLE.pdf>.
- บุษกร พัฒนพานิชย์. (2546). การรับรู้ความยุติธรรมของการประเมินผลการปฏิบัติงาน: กรณีศึกษาบริษัท แครเรียร์ (ประเทศไทย) จำกัด. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Man/Budsakorn_P.pdf
- ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ. (2559). การประเมินผลการจัดทำโครงการ “บอกกล่าวเล่าต่อ” ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาวัฒนธรรมร่วมสมัย. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://www.ubu.ac.th/web/files_up/08f2016071215003083.pdf

- ภาวสุ สิริสิงห์. (2555). *ความคาดหวังและการรับรู้ของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของห้องสมุดมารวย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. [ออนไลน์]. จาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Mark/Pawasu_S.pdf. (วันที่ค้นข้อมูล 22 กุมภาพันธ์ 2562)
- มยุรี บุญบัง. (2554). *ความคาดหวัง และการรับรู้จริงของพนักงานต่อคุณภาพการให้บริการ การจ้างงานบุคคลภายนอก ของ ธนาคารธนาชาติ จำกัด (มหาชน) สำนักงานในกรุงเทพมหานคร*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Man/Mayuree_B.pdf
- ยุภารัตน์ เสกประเสริฐ, พิมพ์ปวีณ์ วัฒนาทรงยศ และพรณี พิมพันธ์ศรี. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ในคุณภาพการให้บริการของกองบริหารวิทยาเขตจันทบุรี และกองบริหารวิทยาเขตสระแก้ว สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา*. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.bbs.buu.ac.th/uploadedFiles/articles/1484206931.pdf>
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2562). *การประเมินผลการเรียนรู้*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2562, จาก http://www.human.ku.ac.th/newdesign/images/files/form/ku_human_57.pdf
- วีระชัย วุฒิพงศ์ชัยกิจ. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้นโยบายองค์กร การศึกษา บริษัท เอสซีจี แพคเกจจิ้ง จำกัด (มหาชน)*. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5704010197_4839_3159.pdf.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2554). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://ams.kku.ac.th/aalearn/resource/edoc/tech/54/13eva.pdf>.
- สวัสดีชัย ศรีพนมธนากร และฉันทิ ดอนวิเศษ. (2561). *การศึกษาการดำเนินงานการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2562, จาก https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:_4Gws7yqO44J:https://www.tcithaijo.org/index.php/RRBR/article/download/146325/107900/+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=th&client=safari
- สุนิสา แพทวิทรัพย์. (2557). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรับรู้การประเมินผลการปฏิบัติราชการ : กรณีศึกษา โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี*. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Sunisa_Patawesap/Sunisa_Patawesap_fulltext.pdf.

- บุญชม ศรีสะอาด, มนตรี อนันตวัณ, และนิภา ศรีโพธิ์โรจน์. (2543). *การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา*. (ม.ป.ท.).
- ศิริพรรณ สุวรรณจันทร์. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน*. สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรพินท์ ชูชม, และอัจฉรา สุขารมณ์. (2531). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี ปัญหาส่วนตัว ทักษะคิดและนิสัยในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท*. ปทุมธานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไทยรัฐออนไลน์. 15 มิ.ย. 2559. *คสช. ใช้ ม.44 สั่งเรียนฟรี 15 ปี ตั้งแต่อนุบาล-ม.6*. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2562, จาก https://www.thairath.co.th/content/639411?fbclid=IwAR3oypYOTGQ00yK4XhKB3HqXcgsFeW2mK0d-GdLZJ_sRkN3v3NWbrMta9y0.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2562). *จุดเด่นของธรรมศาสตร์*. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://www.tu.ac.th/why-thammasat?fbclid=IwAR2b8hG1TFBr_jmfCBekgtyFnBGXva6doz0orjWUJlg2AMTqB5Kr-gngR2o.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2558). *หลักและวิธีการสอบวัด*. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=13&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj2kGK5JXiAhWK7nMBHe1gDiE4ChAWMAJ6BAgCEAI&url=https%3A%2F%2Fwww.tcithaijo.org%2Findex.php%2Frp%2Farticle%2Fdownload%2F112334%2F87545%2F&usq=AOvVaw3BW6MGmE80TRUHo1dipozf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2562). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2559-2560*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1634-file.pdf>.
- e-Learning PSRU. (2562). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษา*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://elearning.psu.ac.th/index.php?mod=Courses&op=course_lesson&cid=105&sid=